

Αθήνα 24 Σεπτέμβρη 1986

ΑΡΧΗΤΟ

Προς
τον Πρόεδρο της Κυβέρνησης και
κ.κ. Υπουργούς μέλη του ΚΥΣΥΜ

Σας υπενθυμίζουμε την αυριανή (26-9-1986) συνεδρίαση
του ΚΥΣΥΜ, που θα γίνει στις 11π.μ στο Μέγαρο Μαξίμου.
Τα θέματα ημερίσιας διάταξης είναι:

- 1.- Κοινωνικοποιήσεις
- 2.- Θέματα Υπουργείου Παιδείας

Από τη Γραμματεία του ΚΥΣΥΜ

Ενημερωτικό Σημείωμα για το Κυβερνητικό Συμβούλιο

ΘΕΜΑ: "Πορεία Κοινωνικοποίησης"

1. Η υλοποίηση της Κοινωνικοποίησης σε Οργανισμούς ή Επιχειρήσεις που είναι υπό την εποπτεία του Δημόσιου άρχισε πριν από ένα περίπου χρόνο με τον ορισμό των οργάνων στη ΔΕΗ, ΟΤΕ, ΟΣΕ, μετά τη δημοσίευση των σχετικών Προεδρικών Διαταγμάτων, σε εκτέλεση του σχετικού νόμου - πλαισίου 1365/83 και του Ν. 1264/82.
2. Ήδη έχουν υπογραφεί τα Προεδρικά Διατάγματα για την κοινωνικοποίηση έξι νέων Οργανισμών, ΕΛΤΑ, ΕΥΔΑΠ, ΟΥΘ, ΟΑΘ, ΟΛΠ, ΟΛΘ, χωρίς σημαντικές μεταβολές στη κατανομή των αρμοδιοτήτων σε σύγκριση με τα προηγούμενα.
3. Σύμφωνα με τα Προεδρικά Διατάγματα ο κοινωνικός έλεγχος ασκείται από την ΑΣΚΕ που έχει όμως αποφασιστικό ρόλο "στο προγραμματισμό της επιχείρησης στον τομέα των επενδύσεων, της χρηματοδότησης, των τιμολογίων, των προμηθειών και του εργατικού δυναμικού στα πλαίσια του Προγράμματος Οικονομικής και Κοινωνικής Ανάπτυξης". Το Δ.Σ. αποφασίζει στα πλαίσια των γενικών στόχων και της γενικότερης πολιτικής θέματα που αφορούν τη διοίκηση και τη διαχείριση της περιουσίας του Οργανισμού ή της Επιχείρησης. Τέλος ο Γενικός Διευθυντής είναι το ανώτατο διοικητικό και εκτελεστικό όργανο.
4. Από τη μέχρι τώρα εμπειρία έχουν εμφανιστεί ορισμένα θέματα τριβής. Τα περισσότερα από αυτά θα πρέπει να αποδοθούν στο γεγονός ότι η ύπαρξη των νέων αυτών θεσμών στερείται φυσικά μακροχρόνιων και δοκιμασμένων σχέσεων επικοινωνίας και οριοθέτησης αρμοδιοτήτων, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται λειτουργικά προβλήματα αλλά και προβλήματα κατανομής ευθυνών.

5. Η διατύπωση των Π.Δ. δεν βοηθά επίσης στην αντιμετώπιση των προβλημάτων γιατί φαίνεται να δίνει αποφασιστικές αρμοδιότητες στην ΑΣΚΕ, όχι μόνο στο γενικότερο προγραμματισμό της επιχείρησης, αλλά και για πολύ συγκεκριμένες καθημερινές αποφάσεις που αφορούν τις τιμές, τις επενδύσεις, τη χρηματοδότηση του Οργανισμού ή της Επιχείρησης. Αν η πρόθεση της Πολιτείας είναι να αποφασίζει το Δ.Σ. για τα επιμέρους αυτά θέματα στα πλαίσια του μακροχρόνιου προγράμματος, τότε η υπάρχουσα διατύπωση δεν είναι σωστά διατυπωμένη, και πρέπει να βελτιωθεί. Αν η πρόθεση είναι τα θέματα αυτά να αποφασίζονται από την ΑΣΚΕ τότε δημιουργούνται ουσιαστικά προβλήματα δυσλειτουργίας γιατί η ΑΣΚΕ είναι ένα ιδιαίτερα δυσκίνητο όργανο (27 μέλη, 4 τακτικές συνεδριάσεις το χρόνο) και σχεδιάστηκε για άλλο σκοπό, δηλαδή την άσκηση κοινωνικού ελέγχου.
6. Αντίστοιχα θέματα τριβής, μικρότερης όμως έντασης, έχουν εμφανιστεί και στις σχέσεις μεταξύ Προέδρου του Δ.Σ. και Γενικού Διευθυντή, γιατί η διατύπωση ότι ο Πρόεδρος εκπροσωπεί τον Οργανισμό "δικαστικώς και εξωδικώς" αν ερμηνευθεί με ευρεία έννοια (όπως συνήθως γίνεται από τους νομικούς) καταργεί ουσιαστικά τις αρμοδιότητες του Γενικού Διευθυντή, αφαιρόντάς του το δικαίωμα όχι μόνο να κάνει διαπραγματεύσεις, αλλά να ορίζει αυτός τους υπηρεσιακούς παράγοντες που θα χειρίζονται τα θέματα του Οργανισμού με τους τρίτους. Και στο σημείο αυτό χρειάζεται βελτίωση. Το ΥΠΕΘΟ προχωρεί στη λύση να ταυτίζονται στο ίδιο πρόσωπο ο Πρόεδρος του Δ.Σ. και ο Γενικός Διευθυντής.
7. Υπάρχουν επίσης μικρότερες τριβές μεταξύ αρμοδιοτήτων του Δ.Σ. και του Γενικού Διευθυντή καθώς και σχετικά με το ρόλο και τις αρμοδιότητες του ΚΕΣ.
8. Η θέση του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας είναι ότι οι τριβές αυτές θα αμβλυνθούν καθώς θα προχωρεί η εφαρμογή του νέου αυτού θεσμού και θα κατανοεί το κάθε όργανο το ρόλο που καλείται να παίξει και τα όρια της ευθύνης του. Για το σκοπό αυτό η Γ.Γ. ΔΕΚΟ παρεμβαίνει με την έκδοση ερμηνευτικών εγκυκλίων.

Η πρόταση αυτή είναι αποδεκτή υπό την προϋπόθεση ότι οι απόψεις των φορέων συγκλίνουν. Επίσης έχει το πλεονέκτημα ότι δεν μεταβάλλεται ένα θεσμικό καθεστώς αν δεν διερευνηθούν πλήρως τα όρια των δυνατοτήτων τους. Αν όμως οι θέσεις των φορέων δεν συγκλίνουν, και μάλιστα αν η ερμηνεία που δίνουν στα Προεδρικά Διατάγματα διαφέρει σημαντικά από τις απόψεις των αρμόδιων Υπουργείων, τότε η ύπαρξη προβλημάτων στη διατύπωση των αρμοδιοτήτων μπορεί να δημιουργήσει έντονες αντιπαραθέσεις, που ίσως θα μπορούσαν να προβλεφθούν με διορθωτικές αποφάσεις.

9. Επειδή ο θεσμός της κοινωνικοποίησης βρίσκεται ακόμα στο πρώτο στάδιο της εφαρμογής του, ίσως θα είναι χρήσιμη και η πιο στενή παρακολούθηση και επικοινωνία από τα αρμόδια κατά περίπτωση Υπουργεία, έτσι ώστε να διαπιστώνονται έγκαιρα και να λύνονται λειτουργικές ανεπάρκειες ή αρρυθμίες, ή σημαντικότερα προβλήματα σε θέματα αρμοδιοτήτων.
10. Αλλά η συνεχής παρακολούθηση και εξέταση της πορείας της κοινωνικοποίησης απαιτεί την ύπαρξη κατάλληλης τεχνικής υποστήριξης που θα συγκεντρώνει τις αναγκαίες πληροφορίες, θα παρακολουθεί τα θέματα, θα επισημαίνει τα προβλήματα και θα προτείνει τις απαραίτητες βελτιώσεις. Το έργο αυτό θα μπορούσε να είναι ευθύνη μιας διϋπουργικής επιτροπής που θα συνεργάζεται με τη Γ.Γ. των ΔΕΚΟ.
11. Επειδή η πορεία της κοινωνικοποίησης είναι μια συνεχής διαδικασία μεγάλης πολιτικής σημασίας θα είναι ίσως χρήσιμο να αναλάβουν τα συναρμόδια Υπουργεία να ενημερώνουν το ΚΥΣΥΜ σε τακτά χρονικά διαστήματα προτείνοντας όταν και αν υπάρχει ανάγκη τις αναγκαίες βελτιώσεις και αλλαγές.

Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

1. Ο νόμος-πλαίσιο 1365/83

Ο νόμος αυτός όρισε την κοινωνικοποίηση των επιχειρήσεων δημόσιου χαρακτήρα ή κοινής ωφέλειας σαν τη συμμετοχή στη διοίκηση, στη χάραξη της στρατηγικής, στον προγραμματισμό και στον έλεγχο, εκπροσώπων του κράτους, της τοπικής αυτοδιοίκησης, των εργαζόμενων, των κοινωνικών φορέων και οργάνωσεων που εξυπηρετούνται ή επηρεάζονται άμεσα από τις επιχειρήσεις αυτές, και των νομικών ή φυσικών προσώπων που κατέχουν μετοχές της επιχείρησης, υλοποιώντας έτσι επιλογές που αποβλέπουν στην εξυπηρέτηση και ωφέλεια ολόκληρου του λαού.

Με το νόμο αυτό κοινωνικοποιούνται τα νομικά πρόσωπα δημόσιου και ιδιωτικού δικαίου και οι επιχειρήσεις, όπως αυτά προσδιορίζονται με τον νόμο 1264/82 καθώς και οι Τράπεζες και οι Ασφαλιστικές Επιχειρήσεις που ανήκουν στο Δημόσιο Τομέα.

Ο νόμος 1365/83 σαν νόμος-πλαίσιο δεν προσδιορίζει τη δομή, το ρόλο και τον τρόπο διοίκησης των κοινωνικοποιημένων επιχειρήσεων και δεν καθορίζει ποιά θα είναι τα όργανα διοίκησης, χάραξης στρατηγικής, προγραμματισμού και ελέγχου της επιχείρησης.

Ο ορισμός των οργάνων αυτών, η σύνθεσή τους, οι αρμοδιότητές τους και οι μεταξύ τους σχέσεις αφέθηκαν να οριστούν με Προεδρικά Διατάγματα που θα εκδίδονται κατά επιχείρηση ή ομάδα επιχειρήσεων από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και το καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργείο, ύστερα από γνωμάτευση επιτροπών στις οποίες θα συμμετέχουν εκπρόσωποι της Κυβέρνησης, των εργαζομένων και της διοίκησης της επιχείρησης.

Σήμερα έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία έκδοσης εννέα Π.Δ., όπως αναφέρεται αναλυτικότερα παρακάτω.

2. Π.Δ. 57,58,59/85 για την κοινωνικοποίηση των ΔΕΗ, ΟΤΕ, ΟΣΕ

Τα τρία πρώτα Π.Δ. για την κοινωνικοποίηση εκδόθηκαν με καθυστέρηση σχεδόν 2 χρόνων και υλοποιήθηκαν - με τον ορισμό των οργάνων - με καθυστέρηση σχεδόν 2,5 χρόνων από τη δημοσίευση του ν. 1365/83.

Τα Π.Δ. ορίζουν τα όργανα διοίκησης των κοινωνικοποιημένων επιχειρήσεων και καλύπτουν θέματα οργάνωσης και λειτουργίας τους.

Τα ειδικότερα θέματα εσωτερικής λειτουργίας (εσωτερικοί κανονισμοί κλπ) αφήνονται να αντιμετωπισθούν από μελλοντικά Π.Δ.

Τέλος, δεν καλύπτονται σημαντικά θέματα, όπως οι στόχοι των επιχειρήσεων και η κυβερνητική εποπτεία τους. Οι βασικές επιλογές, όπως εκφράσθηκαν τελικά στα Π.Δ., είναι οι εξής :

- α) Ο κοινωνικός έλεγχος ασκείται από την Αντιπροσωπευτική Συνέλευση Κοινωνικού Ελέγχου (ΑΣΚΕ) που αποτελείται από εννέα εκπροσώπους του κράτους, εννέα εκπροσώπους των εργαζομένων (όχι συνδικαλιστές) και εννέα εκπροσώπους κοινωνικών φορέων. - Η ΑΣΚΕ έχει ουσιαστικές αρμοδιότητες αφού συμμετέχει στη διαμόρφωση του Προγράμματος Οικονομικής και Κοινωνικής Ανάπτυξης όσον αφορά το αντικείμενο της επιχείρησης, αποφασίζει για τον μακροπρόθεσμο και μεσοπρόθεσμο προγραμματισμό της επιχείρησης στον τομέα επενδύσεων, χρηματοδότησης, τιμολογίων, προμηθειών, και εργατικού δυναμικού, και γνώμοδοτεί στην Κυβέρνηση σε θέματα όπως ο ετήσιος προϋπολογισμός της επιχείρησης.
- β) Το ΔΣ είναι όργανο εξειδίκευσης των στόχων της επιχείρησης και εποπτείας της υλοποίησης του προγράμματος, χωρίς αρμοδιότητες στην καθημερινή διαχείριση. Αποτελείται από 6 εκπροσώπους του Κράτους και τρεις των εργαζομένων (όχι συνδικαλιστές). - Το ΔΣ εκλέγει μεταξύ των μελών του τον Γενικό Διευθυντή και επιλέγει και

τους βοηθούς Γενικούς Διευθυντές. Ορίζεται επίσης Πρόεδρος που εκπροσωπεί την Επιχείρηση προς τα έξω καθώς και αναπληρωτής του.

- γ) Η καθημερινή διαχείριση και η διευθυντική εξουσία ασκούνται από τον Γενικό Διευθυντή. Ο Γενικός Διευθυντής και οι Βοηθοί Γενικοί Διευθυντές αποτελούν το Συμβούλιο Διεύθυνσης.
- δ) Το Κεντρικό Εργασιακό Συμβούλιο (ΚΕΣ) συγκροτείται από εκλεγμένους εκπροσώπους των εργαζόμενων (όχι συνδικαλιστές) και έχει εισηγητικές-γνωμοδοτικές αρμοδιότητες για όλα τα θέματα της επιχείρησης που αφορούν το εργατικό δυναμικό όπως η οργάνωση, ο προγραμματισμός, η παραγωγικότητα κλπ.
- ε) Οι περιφερειακές ΑΣΚΕ (ΠΕΣΚΕ) λειτουργούν στα πλαίσια των Νομαρχιακών Συμβουλίων ενώ παράλληλα συγκροτούνται Τοπικά Εργασιακά Συμβούλια (ΤΕΣ).

3. Έξη νέα Π.Δ. για ΕΥΔΑΠ, ΕΛΤΑ, ΟΛΠ, ΟΛΘ, ΟΥΘ, ΟΑΘ.

Μέσα στο 1986 προωθήθηκαν τα ΠΔ για την κοινωνικοποίηση των παραπάνω Οργανισμών. Εκτιμήθηκε κατ'αρχήν ότι το ισχύον καθεστώς συγκρότησης από απόψεως εκπροσώπησης φορέων δεν έπρεπε να διαφοροποιηθεί, γεγονός βέβαια που οδήγησε, σε μερικές περιπτώσεις, στη δημιουργία πολυάριθμων και, κατά συνέπεια, δυσκίνητων οργάνων διοίκησης.

Ορισμένες πάντως διαφοροποιήσεις, που κρίθηκαν αναγκαίες από τη γνώση και την εμπειρία που αποκτήθηκε με τη λειτουργία των τριών πρώτων επιχειρήσεων, εμφανίζονται στα νέα ΠΔ. Οι σημαντικότερες από αυτές είναι :

- Η συμμετοχή εκπροσώπων των φορέων όπως η Τοπική Αυτοδιοίκηση στα Δ.Σ. των παραπάνω Οργανισμών, ώστε να παίρνουν ακόμη περισσότερο τον χαρακτήρα κοινωνικών οργάνων, χαρακτήρα που έχουν οπωσδήποτε οι ΑΣΚΕ.

- η αλλαγή στις διαδικασίες ορισμού του Προέδρου του ΔΣ και του Γενικού Διευθυντή ώστε να διευκολυνθεί η σύμπτωση και των δύο αξιωμάτων σε ένα πρόσωπο.
- η αναδιατύπωση των αρμοδιοτήτων του ΔΣ ώστε να περιοριστούν οι δυνατότητες παρεμβάσεων σε θέματα διαχείρισης που είναι αποκλειστικής αρμοδιότητας του Γενικού Διευθυντή.
- η εναρμόνιση των διατάξεων για την απαλλαγή από την εργασία των εκπροσώπων των εργαζομένων με τις αντίστοιχες διατάξεις του ν. 1264/82 "περί διευκολύνσεων των εργαζομένων".

4. Κοινωνικοποίηση άλλων επιχειρήσεων και οργανισμών.

α) Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών (ΕΑΣ, ΗΛΠΑΠ, ΗΣΑΠ) και Ολυμπιακής Αεροπορίας.

Η κοινωνικοποίηση των δύο αυτών επιχειρήσεων έχει καθυστερήσει γιατί εκκρεμεί απόφαση για ενοποίηση των φορέων που αποτελούν τον ΟΑΣ και ακόμα γιατί υπάρχει αβεβαιότητα για την οργανωτική τους μορφή. Πάντως, όταν αυτά τα θέματα λυθούν θα προχωρήσει η κοινωνικοποίησή τους σύμφωνα με τις γενικές αρχές που διέπουν την κοινωνικοποίηση των εννέα Δημόσιων Επιχειρήσεων και Οργανισμών.

β) Τράπεζες και Ασφαλιστικές Εταιρίες.

Δεν υπάρχουν σαφείς κατευθύνσεις για την κοινωνικοποίηση τραπεζών και ασφαλιστικών εταιριών. Αντίθετα υπάρχει τάση αναμονής. Οι συζητήσεις που έχουν γίνει αναφέρονται σε τρεις ομάδες Ιδρυμάτων :

- Τα ιδιότυπα τραπεζικά ιδρύματα, όπως η ΑΤΕ, το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και η Κτηματική Τράπεζα.

- Τις άλλες Τράπεζες.
- Τις ασφαλιστικές Εταιρίες.

Σημειώνεται ότι για την κοινωνικοποίηση των Τραπεζών υπάρχουν κατά καιρούς σοβαρές πιέσεις από την ΟΤΟΕ.

γ) EPT-1 και EPT-2

Έχει εξαγγελθεί η υπαγωγή τους σε ένα φορέα και η κοινωνικοποίησή τους.

δ) Ιδιαιτερότητες επιχειρήσεων που υπάγονται στον Ν.1365/83

- Η κατηγορία νοσηλευτικών Ιδρυμάτων αποφασίστηκε να μην ακολουθήσει τη διαδικασία των Γνωμοδοτικών Επιτροπών και της έκδοσης ΠΔ και εντάχθηκαν όπως είναι γνωστό στον Νόμο για το ΕΣΥ.
- Η ΕΡΤ αποφασίστηκε να μην ενταχθεί στην ίδια διαδικασία αλλά να "κοινωνικοποιηθεί" μέσα από τον νέο Νόμο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης.
- Ειδικά για την κατηγορία Τραπεζών εξαιρέθηκαν από τον Νόμο οι θυγατρικές επιχειρήσεις τους.
- Σε ότι αφορά τις επιχειρήσεις παραγωγής ή διύλισης πετρελαίου, θα προηγηθεί η αναδιοργάνωση του τομέα με την δημιουργία του ενιαίου φορέα.
- Ο εθνικός οργανισμός φαρμάκων, και οι θυγατρικές του (Φαρμακαποθήκη, Φαρμακοβιομηχανία), αν και δεν αναφέρονται στον Νόμο 1365/83, "κοινωνικοποιήθηκαν" μέσα από τον νόμο για την υγεία και συστάθηκαν τα όργανα διοίκησής τους με ΠΔ, που διαπνέονται από μιά αρκετά διαφορετική φιλοσοφία από αυτή που υπάρχει στα ΠΔ που εκδόθηκαν για την υλοποίηση του Ν. 1365/83.

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, ο Νόμος 1365/83 είναι Νόμος-πλαίσιο που θέτει απλά στους στόχους που πρέπει να εξυπηρετηθούν με την κοινωνικοποίηση. Η εξειδίκευση αυτών των στόχων γίνεται από επιμέρους Π.Δ.

5. Η δημιουργία της Γ.Γ. ΔΕΚΟ τον Αύγουστο του 1985.

Οι αρμοδιότητες του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας για την κοινωνικοποίηση των επιχειρήσεων δημόσιου χαρακτήρα και κοινής ωφέλειας ανήκουν από τον Σεπτέμβριο του 1986 στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών (Γ.Γ.ΔΕΚΟ). Στο διάστημα των τελευταίων 12 μηνών έγιναν τα εξής :

- α) Ορίστηκαν τα μέλη των ΑΣΚΕ, Δ.Σ., και ΚΕΣ των κοινωνικοποιημένων επιχειρήσεων ΔΕΗ, ΟΤΕ και ΟΣΕ και έτσι οι δημόσιες αυτές επιχειρήσεις άρχισαν να λειτουργούν με το νέο καθεστώς.
- β) Δημιουργήθηκε στη Γ.Γ. ΔΕΚΟ υπηρεσία που διεκπεραιώνει όλα τα διοικητικά ζητήματα σχετικά με τη κοινωνικοποίηση των επιχειρήσεων.
- γ) Αναπτύχθηκε δραστηριότητα στη δημιουργία του κατάλληλου κλίματος επικοινωνίας και συνεργασίας των τριών οργάνων (ΑΣΚΕ, Δ.Σ. και ΚΕΣ) με επιστολές, εγκυκλίους και συναντήσεις.
Σήμερα μπορεί να θεωρηθεί ότι ο θεσμός έχει ήδη εγκατασταθεί μέσα στις τρεις αυτές επιχειρήσεις.
- δ) Προωθήθηκε, όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, η κοινωνικοποίηση άλλων 6 δημόσιων επιχειρήσεων και οργανισμών (Ελληνικά Ταχυδρομεία, Ελληνική Εταιρία Ύδρευσης Αποχέτευσης, Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς, Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης, Οργανισμός Ύδρευσης Θεσσαλονίκης και Οργανισμός ^{Αποχέτευσης} Θεσσαλονίκης).

6. Κοινωνικοποίηση : Προβλήματα και Προοπτικές

Τα κυριώτερα προβλήματα που παρουσιάστηκαν στον ένα περίπου χρόνο της λειτουργίας των οργάνων της κοινωνικοποίησης συνδέονται με την οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων του κάθε οργάνου, όπως προσδιορίζονται στα αντίστοιχα ΠΔ. Υπήρξε μιά τάση παρέμβασης των Προέδρων των ΔΣ σε θέματα διαχείρισης που είναι αποκλειστικά αρμοδιότητα του Γενικού Διευθυντή ενώ, παράλληλα, έχει αναπτυχθεί στις ΑΣΚΕ κάποια αμφισβήτηση των αρμοδιοτήτων των ΔΣ. Σε ότι αφορά το θέμα των σχέσεων ΔΣ με Γενικό Διευθυντή, η ενεργός παρέμβαση του ΥΠΕΘΟ - με εγκυκλίους και συναντήσεις - σε συνδυασμό με την ανάθεση των αξιωμάτων του Προέδρου ΔΣ και Γενικού Διευθυντή της ΔΕΗ σε ένα πρόσωπο έχουν συμβάλει στην εξομάλυνση της κατάστασης. Είναι όμως, σαφές ότι μόνιμη λύση στο πρόβλημα θα δοθεί με τη γενική εφαρμογή του γαλλικού πρότυπου διοίκησης επιχειρήσεων, όπου τα δύο αξιώματα συμπίπτουν στο ίδιο πρόσωπο - *President-Directeur-General (P.D.G)*. Το πρότυπο αυτό είναι καλύτερα προσαρμοσμένο στις συνθήκες της χώρας μας σε σχέση με το αγγλοσαξωνικό πρότυπο του διαχωρισμού των ρόλων που είχε αρχικά υιοθετηθεί. Οι διατυπώσεις των έξι νέων ΠΔ που προωθούνται διευκολύνουν την επικράτηση του θεσμού του Προέδρου-Γενικού Διευθυντή.

Οι τριβές μεταξύ ΑΣΚΕ και ΔΣ δεν είναι άσχετες με κομματικές σκοπιμότητες, αλλά μπορούν να θεωρηθούν ως ένα βαθμό αναμενόμενες και φυσιολογικές, αν ληφθεί υπόψη ότι δεν έχει περάσει ακόμα ένας χρόνος από την έναρξη λειτουργίας ενός νέου και πρωτοπόρου - για τη χώρα μας - θεσμού.

Σύμφωνα με τη γενική θεωρία της κοινωνικοποίησης, οι ΑΣΚΕ ελέγχουν, δεν διοικούν. Η Κυβέρνηση διατυπώνει τις βασικές κατευθύνσεις πολιτικής των κοινωνικοποιημένων ΔΕΚΟ σε ότι αφορά τις επενδύσεις, τα τιμολόγια, τη χρηματοδότηση, τις προμήθειες και το εργατικό δυναμικό. Οι ΑΣΚΕ δεσμεύουν τις Διοικήσεις (ΔΣ και Γενικό Διευθυντή) πάνω σε συγκεκριμένα προγράμματα δράσης που αποβλέπουν στην υλοποίηση των

κυβερνητικών στόχων και ασκούν απολογιστικό έλεγχο της πορείας εφαρμογής των προγραμμάτων. Όμως, οι ΑΣΚΕ δεν συμμετέχουν στις επιμέρους αποφάσεις που λαμβάνονται για την εφαρμογή των προγραμμάτων (τιμολογιακές αναπροσαρμογές, σύναψη δανείων κλπ). Το ΥΠΕΘΟ έχει παρέμβει - με εγκυκλίους και συναντήσεις - για τη διευκρίνιση των ρόλων και των διαδικασιών. Επιπλέον, η Γ.Γ. ΔΕΚΟ οργανώνει μία ημερίδα, το β' δεκαπενθήμερο του Οκτωβρίου, όπου θα συζητηθούν αυτά τα θέματα.

Η δημιουργία συνθηκών αποτελεσματικής συνεργασίας των οργάνων της κοινωνικοποίησης δεν απαιτεί, προς το παρόν, την έκδοση νέων ΠΔ. Τα ΠΔ που έχουν προωθηθεί εξυπηρετούν το θεσμό και περιέχουν τις βασικές έννοιες της κοινωνικοποίησης καθώς και τους κανόνες που πρέπει να διέπουν τη λειτουργία των κοινωνικοποιημένων επιχειρήσεων.

Η σύνθεση των οργάνων της κοινωνικοποίησης - από πλευράς φορέων - μπορεί να μην είναι "άριστη", αλλά αυτό δεν αποτελεί καθοριστικό στοιχείο των προβλημάτων που έχουν παρουσιασθεί στην εφαρμογή των ΠΔ. Στην αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων θα συμβάλουν τα εξής :

- α) Η έκδοση των ΠΔ για τα επόμενα στάδια (εσωτερικοί κανονισμοί λειτουργίας, τροποποίηση ιδρυτικών νόμων κλπ) που είναι απαραίτητα για την ολοκλήρωση του νομικού καθεστώτος της κοινωνικοποίησης και την προώθηση ορισμένων ρυθμίσεων που θα βελτιώσουν τη λειτουργία του θεσμού.
- β) Η καλύτερη οργάνωση της παρακολούθησης από τα αρμόδια κυβερνητικά όργανα των θεμάτων που τίθενται στην κρίση των οργάνων της κοινωνικοποίησης έτσι ώστε να εξασφαλιστεί ο συντονισμός στη διαμόρφωση των θέσεων και τη λήψη των αποφάσεων.
- γ) Η οριστικοποίηση της κυβερνητικής πολιτικής για τις δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς με τη λήψη των αποφάσεων του ΚΥΣΥΜ για το πρόγραμμα εξυγίανσης των οκτώ μεγάλων ΔΕΚΟ (ΔΕΗ, ΕΑΒ, ΕΥΔΑΠ, ΙΚΑ, ΟΑ, ΟΑΣ, ΟΣΕ, ΟΤΕ).

Οι αποφάσεις αυτές θα διαμορφώσουν τα πλαίσια μέσα στα οποία θα κινηθούν τα όργανα της κοινωνικοποίησης τα επόμενα χρόνια και θα συμβάλουν αποφασιστικά - πέρα από ερμηνευτικές εγκυκλίους και τη θέσπιση γενικών κανόνων - στη διευκρίνιση των ρόλων, ιδιαίτερα αν οι ΑΣΚΕ κληθούν να συνεργαστούν με την Κυβέρνηση για την παρακολούθηση και τον έλεγχο της υλοποίησης των προγραμμάτων εξυγίανσης.

Το θέμα της μελλοντικής εξέλιξης του θεσμού έχει πολλές διαστάσεις και είναι συνάρτηση της τρέχουσας εμπειρίας από την εφαρμογή του. Στο ΥΠΕΘΟ έχει συγκροτηθεί μία άτυπη ομάδα εργασίας που επεξεργάζεται τη θεωρία της κοινωνικοποίησης και αναλύει την πορεία εφαρμογής των ΠΔ έτσι ώστε να συγκεντρωθεί το υλικό πάνω στο οποίο θα μπορούν να βασιστούν μελλοντικές αποφάσεις για την εξέλιξη του θεσμού.

21 Σεπτεμβρίου 1986